नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३४) काठमाडौं, चैत १ गते २०४१ साल (अतिरिक्ताङ्क ६० (क)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

अर्थ मन्त्रालयको सूचना

पेट्रोलियम उद्योग (आयकर) नियमावली, २०४१

आयकर ऐन, २०३१ को दफा ६५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम "पेट्रोलियम उद्योग (आयकर) नियमावली, २०४१" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकेको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमाः–

(क) "अन्वेषण पूँजिगत खर्च" भन्नाले नियम ३ बमोजिमको अन्वेषण पूँजिगत खर्च सम्झनुपर्छ ।

(ख) "ऐन" भन्नाले आयकर ऐन, २०३१ सम्झनुपर्छ ।

(ग) "करार क्षेत्र" भन्नाले पेट्रोलियम सम्झौताअन्तर्गतको करार क्षेत्र सम्झनुपर्छ ।

(घ) "चालू सञ्चालन खर्च" भन्नाले नियम ४ बमोजिमको चालू सञ्चालन खर्च सम्झनुपर्छ ।

६९९१

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ङ) "ठेकेदार" भन्नाले नेपाल पेट्रोलियम ऐन, २०४० को दफा ८ बमोजिम श्री ५ को सरकारसंग पेट्रोलियम सम्झौता गर्ने स्वदेशी वा विदेशी लगानीकर्ता सम्झनुपर्छ ।

(च) "पूँजिगत खर्च" भन्नाले नियम ५ बमोजिमको पूँजिगत खर्च सम्झनुपर्छ ।

(छ) "पेट्रोलियम उद्योग" भन्नाले नेपाल पेट्रोलियम ऐन, २०४० बमोजिम ठेकेदारले सञ्चालन गर्ने पेट्रोलियम कार्य सम्झनुपर्छ ।

(ज) "पेट्रोलियम सम्झौता" भन्नाले नेपाल पेट्रोलियम ऐन, २०४० को दफा ८ बमोजिम श्री ५ को सरकार र ठेकेदारले पेट्रोलियम कार्यको सम्बन्धमा गरेको सम्झौता सम्झनुपर्छ ।

(झ) "व्यापारिक उत्पादन दिन" भन्नाले ठेकेदारले पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम उत्पादन क्षेत्रबाट उत्पादित पेट्रोलियम मूल्य लिई वा नलिई पहिलो पटक अरू कसैलाई हस्तान्तरण गरेको वा साटफेर गरेको वा बिक्री गरेको दिन सम्झनुपर्छ ।

(ञ) "लेखा अवधि" भन्नाले देहायको अवस्थामा बाहेक जनवरी १ तारिखमा शुरू भई डिसेम्बर ३१ तारिखमा अन्त हुने बाह्र महीनाको आय वर्ष सम्झनुपर्छः–

(क) पहिलो लेखा अवधि व्यापारिक उत्पादन दिनमा शुरू भई सोही वर्षको डिसेम्बर ३१ तारिखमा अन्त हुनेछ ।

(ख) अन्तिम लेखा अवधि ठेकेदारले पेट्रोलियम कार्य गर्न छोडेको दिनमा समाप्त हुनेछ ।

(ट) "त्रैमासिक अवधि (क्यालेण्डर क्वार्टर)" भन्नाले जनवरी १, अप्रिल १, जुलाई १ वा अक्टोवर १ तारेखमा शुरू भई क्रमशः मार्च ३१, जून ३०, सेप्टेम्बर ३० वा डिसेम्बर ३१ तारेखमा अन्त्य हुने तीन महीनाको अविच्छिन्न अवधि सम्झनुपर्छ ।

३. अन्वेषण पूँजिगत खर्चः (१) पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम पेट्रोलियम फेला परेको सूचना दिनु अघि पेट्रोलियम कार्यमा गरिएको सबै खर्च अन्वेषण पूँजिगत खर्च मानिनेछ ।

(२) करार क्षेत्रको कुनै भागमा पेट्रोलियम फेला परेको सूचना दिई सकेपछि गरिएको अन्वेषण पूँजिगत खर्च त्यसरी फेला परेको पेट्रोलियम व्यापारिक महत्वको ठहरिन नआएमा मात्र अन्वेषण पूँजिगत खर्चमा समावेश गरिनेछ ।

662

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. चालू सञ्चालन खर्चः पेट्रोलियम उद्योगले व्यापारिक उत्पादन दिनपछि गरेको सबै गैर पूँजिगत खर्चहरू र देहायबमोजिमका खर्चहरू चालू सञ्चालन खर्च मानिनेछः–

(क) पेट्रोलियमको सर्भेक्षण, विकास, उत्पादन, शुद्धीकरण, ओसार पसार, सञ्चय, हाण्डलिङ्ग तथा डेलिभरी र मर्मत सम्भार तथा त्यस्तै किसिमको कृयाकलापहरू लगायत दैनिक पेट्रोलियम कार्यमा प्रत्यक्ष रूपले प्रयोग गरेको श्रम, मालसामान र सेवाहरूको लागि गरिएका खर्चहरू ।

(ख) पेट्रोलियम कार्यको सम्बन्धमा प्रत्यक्षरूपले नेपालभित्र वा बाहिर गरिएका साधारण तथा कार्यालय प्रशासन, सेवा तथा सञ्चालन शिर्षस्थ खर्चहरू लगायत प्राविधिक एवं सम्बन्धित सेवाहरू, मालसामानहरू, ढुवानी, भाडा भरौट तथा व्यावसायिक कर्मचारीहरू सम्बन्धी र त्यस्तै किसिमका अन्य खर्चहरू ।

(ग) बीमा खर्च, शुल्क तथा पेट्रोलियम कार्यसंग सम्बन्धित सबै नोक्सानी दावी क्षतिपूर्ति र फैसलाको छिनाफान गर्न लागेको सबै खर्चहरू ।

(घ) जिन्सी मालसामान अद्यावधिक गर्दा भएको नोक्सानी ।

(ङ) ऋण तथा जमानतको व्याज, शुल्क र कमिशन ।

(च) डलर र नेपाली मुद्राको सटही दरको परिवर्तनबाट भएको विदेशी मुद्रा विनिमयसम्बन्धी नोक्सानी ।

५. पूँजिगत खर्चः पेट्रोलियम उद्योगले साधारणतः एक वर्षभन्दा बढी अवधिको व्यापारिक आयु वा मूल्य भएको मालसामानहरूको लागि गरेको सबै खर्चहरू र देहायबमोजिमका खर्चहरूसमेत पूँजिगत खर्च मानिनेछः–

(क) व्यापारिक उत्पादन दिन भन्दा अघिको पेट्रोलियम कार्यसंग सम्बन्धित खण्ड (ख) देखि (च) सम्ममा समावेश नभएको हदसम्मको सबै खर्चहरू ।

(ख) व्यापारिक उत्पादन दिनपछि करार क्षेत्रमा गरिएका अन्वेषण एवं सम्भाव्यता कार्यसम्बन्धी सबै खर्चहरू र विकास इनार खन्न, परीक्षण गर्न र पूरा गर्न तथा पेट्रोलियमको उत्पादन, शुद्धीकरण, सञ्चय र ओसार पसार गर्नको निमित्त स्थायी सुविधाहरूको निर्माण गर्न गरिएका सबै खर्चहरू ।

(ग) नेपाली नागरिकहरूलाई शिक्षा तथा तालीम दिनको लागि गरेको खर्चहरू ।

6603

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(घ) साइस्मिक तथा अन्य सूचना र प्रतिवेदनहरू खरीद गर्नको लागि श्री ५ को सरकारलाई तिरेको शुल्कहरू ।

(ङ) पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम अधिकार प्राप्त गर्ने वा हस्तान्तरण गर्ने सम्बन्धमा गरेको खर्चहरू ।

(च) व्यापारिक उत्पादन दिनपछि पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम पेट्रोलियम कार्यमा गरेका सबै अन्य पूँजिगत खर्चहरू ।

६. समावेश नगरिने खर्चः यस नियमावलीको अन्य नियमहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि चालू सञ्चालन खर्च वा पूँजिगत खर्चमा देहायबमोजिमका खर्चहरू समावेश गरिनेछैन :–

(क) देहायको बन्देज नघाई गरेको खर्चहरूः–

(१) पेट्रोलियम उद्योगले प्रत्यक्ष रूपले सम्पन्न गरेको कार्यको खर्च वास्तविक खर्चभन्दा बढी हुनु हुँदैन, साथै त्यस्तो खर्च त्यस्तै कामको लागि असम्बद्ध तेश्रो पक्षले लिने प्रतिस्पर्धात्मक दरभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

(२) नेपालभित्र गरेको शिर्षस्थ खर्च वास्तविक खर्चभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

(३) पेट्रोलियम उद्योगले (र पेट्रोलियम उद्योगसित सम्बद्ध सबै निकायले) नेपालबाहिर गरेको शिर्षस्थ खर्च श्री ५ को सरकारले अग्रिम स्वीकृत गरेको वार्षिक रकमभन्दा बढी हुनु हुँदैन । त्यस्तो रकम कुनै पनि हालतमा देहायको हदभन्दा बढी हुनेछैनः–

(नेपालबाहिर गरेको शिर्षस्थ खर्चबाहेक) वार्षिक खर्चको खण्ड	शिर्षस्थ खर्चको हद
१०,००,००० डलरसम्म	– ५ प्रतिशत
१०,००,००० देखि ५०,००,००० डलरसम्म	– ३ प्रतिशत
५०,००,००० देखि २,००,००,००० डलरसम्म	– १ प्रतिशत
२,००,००,००० डलरभन्दा माथि	– ०.२५ प्रतिशत

(४) मालसामान र कटकेन्दारहरूको सेवाको लागि गरेको खर्च वास्तविक खर्चभन्दा बढी हुनु हुँदैन साथै त्यस्तै मालसामान

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

र सेवाको लागि करार गरेको समयमा असम्बद्ध तेस्रो पक्षले लिने प्रतिस्पर्धात्मक दरभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

(५) मालसामान, उपकरण र अन्य सामग्री प्राप्त गर्न वा बहालमा लिन र सुविधाहरूको निर्माण गर्न गरेको खर्च वास्तविक खर्च-भन्दा बढी हुनु हुँदैन र त्यस्तै सामानहरूको निर्माण खर्च बहाल र प्रतिस्पर्धात्मक मूल्य भन्दा बढी हुनु हुँदैन साथै त्यस्तो खर्चमा कुनै मार्क अप वा पेट्रोलियम उद्योग वा त्यसको कुनै सम्बद्ध कम्पनीहरूले प्राप्त गरेको कमिशन समावेश हुनु हुँदैन ।

(६) ऋण तथा जमानतको व्याज, शुल्क र कमिशनको दर नजिकको असम्बद्ध तेस्रो पक्षसंगको कारोवारमा प्रचलित प्रतिस्पर्धात्मक दरभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

(ख) पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम करार क्षेत्रको पेट्रोलियम कार्यसित प्रत्यक्षरूपले सम्बन्धित नभएको खर्च ।

(ग) नेपालमा वा विदेशी मुलुकमा तिरेको आयकर वा दण्ड जरीवाना ।

(घ) नेपालबाहिर पेट्रोलियम बिक्री गर्न गरेको खर्च र नेपालको निर्यात केन्द्रबाहिरको पेट्रोलियमको ढुवानी सञ्चय, हाण्डलिङ्ग र निर्यात खर्च ।

(ङ) पेट्रोलियम सम्झौताबमोजिम पेट्रोलियम खर्चको परिभाषाभित्र पर्ने तर श्री ५ को सरकारलाई दिएको पेट्रोलियम खर्चको विवरण-मा समावेश नभएका सबै खर्चहरू ।

(च) बीमा वा बचावटको करारबाट असूल उपर भएको नोक्सानी ।

(छ) व्यक्तिगत खालका खर्च, उपहार वा दान दातव्य ।

(ज) पेट्रोलियम सम्झौता सम्पन्न हुनुभन्दा पहिले गरेको खर्च ।

(झ) डलर र नेपाली मुद्राको सटही दरको परिवर्तनबाट भएको विदेशी मुद्रा विनिमयसम्बन्धी नोक्सानीबाहेक अन्य विदेशी मुद्रा विनिमय-सम्बन्धी नोक्सानी ।

(ञ) श्री ५ को सरकारलाई तिरेको बोनस ।

७. आय विवरण : (१) श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएको ढाँचामा ठेकेदारले देहायबमोजिम पेट्रोलियम उद्योगको आय विवरण दाखिल गर्नु पर्नेछः–

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) प्रत्येक त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको तीस (३०) दिनभित्र अनुमानित त्रैमासिक आय विवरण ।

(ख) प्रत्येक लेखा अवधि समाप्त भएको तीन (३) महीनाभित्र वार्षिक आय विवरण ।

(२) उप-नियम(१) को खण्ड (क) बमोजिम त्रैमासिक आय विवरण दाखिला गर्दा ठेकेदारले अनुमानित त्रैमासिक आयकर पनि दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(३) प्रत्येक लेखा अवधि समाप्त भएको तीन (३) महीनाभित्र उप-नियम (२) को अधीनमा रही ठेकेदारले तिर्न बाँकी आयकर तिर्नु वा बढी तिरेको आयकर फिर्ता लिन निवेदन दिनु पर्नेछ ।

८. पेट्रोलियम उद्योगको कुल आयः पेट्रोलियम उद्योगको कुल आय बिक्री वितरण गरिएको पेट्रोलियमको मूल्य र पेट्रोलियम कार्यसित सम्बन्धित अन्य सबै आय बराबरको हुनेछ । बिक्री वितरण गरिएको पेट्रोलियमको मूल्य पेट्रोलियम सम्झौताको व्यवस्थाबमोजिम निर्धारण गरिनेछ ।

९. पेट्रोलियम उद्योगको खूद आय : पेट्रोलियम उद्योगको प्रत्येक लेखा अवधिको खूद आय निर्धारण गर्दा नियम ८ बमोजिम निर्धारण गरिएको कुल आयमा चालू सञ्चालन खर्च, नियम १० बमोजिम पूँजिगत खर्चको ह्रास(डिप्रिसियशन)र नियम ११ बमोजिम वितेको लेखा अवधिहरूबाट सञ्चित नोक्सानीसमेत कट्टा गरी निर्धारण गरिनेछ ।

१०. पूँजिगत खर्चको ह्रास : (१) पूँजिगत खर्चको ह्रास पहिलो लेखा अवधि वा सम्पत्तिलाई प्रयोगमा ल्याएको लेखा अवधिमध्ये जुन पछि पर्छ सो अवधिदेखि देहायबमोजिम कट्टा गरिनेछः–

(क) अन्वेषण पूँजिगत खर्चको ह्रास तुरून्तै ,

(ख) विकास इनार खन्न, परीक्षण गर्न र पूरा गर्न गरिएको पूँजिगत खर्चको ह्रास चार (४) वर्षमा ।

(ग) अन्य सबै पूँजिगत खर्चको ह्रास छ (६) वर्षमा ।

(२) ह्रास कट्टीको हिसाब सोझो तरिकाको आधार (स्ट्रेटलाइण्ड बेसिस) मा गरिनेछ ।

(३) प्रयोगबाट निकालिएको कुनै सम्पत्तिको ह्रास कट्टी गर्ने बाँकी पूँजिगत खर्चको ह्रासमाथि उल्लेखित हिसाबले कट्टा गरिनेछ । तर अप्रत्याशीतरूपले

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

त्यस्तो सम्पत्तिको विनाश वा नोक्सानी भएमा ह्रास कट्टी गर्न बाँकी मूल्य त्यसरी विनाश वा नोक्सानी भएको वर्षमा चालू सञ्चालन खर्चको रूपमा कट्टा गर्न सकिनेछ ।

११. नोक्सानी अगाडि सार्नेः कुनै लेखा अवधिको पेट्रोलियम उद्योगको नोक्सानी अगाडि सार्न सकिनेछ र त्यसपछिको कुनै लेखा अवधिमा खूद आय निर्धारण गर्दा त्यस्तो नोक्सानी कुल आयबाट कट्टा गर्न सकिनेछ ।

१२. लेखाविधिः यस नियमावलीमा प्रष्ट व्यवस्था भएकोमा बाहेक पेट्रोलियम उद्योगको कुल आय र खूद आय निर्धारण गर्ने लेखाविधि नियम र चलन अन्तर्राष्ट्रिय पेट्रोलियम उद्योगमा सामान्यतः लागू हुने लेखाविधि नियम र चलन अनुरूप हुनेछ ।

१३. बचाउ : यस नियमावलीमा लेखिएदेखि बाहेक अन्य कुरामा आयकर ऐन, २०३१ र सोअन्तर्गत बनेको नियमबमोजिम हुनेछ ।

आज्ञाले,
कर्णध्वज अधिकारी
श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।